Eiropas Parlaments
2024-2029

PIEŅEMTIE TEKSTI

P10_TA(2026)0224

Politieslodzīto stāvokļa pasliktināšanās Baltkrievijā, īpaši *Aliaksandra Pulinovich* lieta

Eiropas Parlamenta 2026. gada 18. jūnija rezolūcija par politieslodzīto stāvokļa pasliktināšanos Baltkrievijā, īpaši *Aliaksandra Pulinovich* lietu (2026/2766(RSP))

Eiropas Parlaments,

– ņemot vērā iepriekšējās rezolūcijas par Baltkrieviju,

– ņemot vērā Reglamenta 150. panta 5. punktu un 136. panta 4. punktu,

A. tā kā 2024. gada janvārī 16 gadus vecā *Aliaksandra Pulinovich* tika aizturēta “Black Nightingales” lietā saistībā ar grafiti, kurā pausts protests pret Krievijas agresijas karu pret Ukrainu, un ievietota soda izolatorā, kā arī viņai tika liegtas tiesības uz aizstāvību un vecāku atbalsts; tā kā viņai slēgtā tiesas procesā tika piespriests vairāk nekā 10 gadu cietumsods un pēc tam viņa tika iekļauta teroristu sarakstā;

B. tā kā *A. Pulinovich* lieta liecina par to, ka Baltkrievijas iestādes izmanto pretterorisma tiesību aktus, lai noteiktu kriminālatbildību jauniešiem politisku iemeslu dēļ;

C. tā kā *A. Lukashenka* režīms sistemātiski apspiež politiskos oponentus, cilvēktiesību aizstāvjus, žurnālistus, arodbiedrību dalībniekus, studentus, nacionālās minoritātes un pilsoņus, kas izmanto savas pamatbrīvības; tā kā 853 politieslodzītie joprojām tiek patvaļīgi turēti necilvēcīgos apstākļos;

D. tā kā *Dzianis Ivashyn*, *Pavel Belavus*, *Ihar Alinevich*, *Volha Mayorava*, *Alena Lazarchyk*, *Aliaksandr Frantskevich*, *Viktar Snehur*, *Eduard Babaryka*, *Mikalai Autukhovich*, *Uladzimir Hundar*, *Iryna Melkher*, *Rezanovich* un *Karsakou* ģimeņu locekļu, *Stsiapan Latypau*, *Viachaslau Areshka* un daudzi citi gadījumi liecina par nopietnu veselības pasliktināšanos un necilvēcīgu ieslodzījuma apstākļu, ilgstošas izolācijas un pienācīgas medicīniskās aprūpes liegšanas postošajām sekām;

E. tā kā Baltkrievijas Krimināl kodeksa 411. pants tiek sistemātiski izmantots pret politieslodzītajiem, lai patvaļīgi pagarinātu viņu ieslodzījumu, pamatojoties uz safabricētiem disciplināriem pārkāpumiem un tādējādi radot mehānismu aizturēšanai uz nenoteiktu laiku un ieslodzīto pakļaušanai spiedienam; tā kā kopš 2020. gada saskaņā ar šo pantu ir notiesāti vairāk nekā 80 politieslodzītie, no kuriem daži ir notiesāti atkārtoti; tā kā 411. pantu izmanto, lai pakļautu aizturētos šantāžai, piespiestu viņus lūgt apžēlošanu, piedalīties propagandas darbībās vai sadarboties ar iestādēm, un tas ir kļuvis par psiholoģiskās spīdzināšanas un politisko represiju instrumentu,

1. prasa nekavējoties un bez nosacījumiem atbrīvot *A. Pulinovich* un visus politieslodzītos, pilnībā viņus reabilitēt un atjaunot visas viņu tiesības; atkārtoti pauž nelokāmu solidaritāti ar visiem politieslodzītajiem un viņu ģimenēm;

2. mudina iestādes izbeigt jebkādu sliktu izturēšanos pret politieslodzītajiem, turēšanu apcietinājumā bez saziņas iespējām, medicīniskās aprūpes un piekļuves advokātiem un ģimenei liegšanu, kā arī piespiedu darbu un veikt izmeklēšanu par nāves un iespējamiem spīdzināšanas gadījumiem apcietinājumā;

3. stingri nosoda politiski motivēto Baltkrievijas iedzīvotāju kriminālvajāšanu, jo īpaši nepilngadīgo, piemēram, *A. Pulinovich*, ieslodzīšanu; nosoda pretterorisma un pretekstrēmisma tiesību aktu ļaunprātīgu izmantošanu, lai noteiktu krimināl atbildību par pretkara izpausmēm, jauniešu protestiem un solidarizēšanos ar Ukrainu un apspiestu miermīlīgu opozīciju, tostarp izvirzot smagas apsūdzības jauniešiem, lai viņus iebiedētu; prasa atteikties no teroristu un ekstrēmistu sarakstiem; mudina Baltkrievijas iestādes ievērot ANO Konvenciju par bērna tiesībām,

4. nosoda Baltkrievijas Krimināl kodeksa 411. panta sistemātisku ļaunprātīgu izmantošanu kā instrumentu politiskai vajāšanai un patvaļīgai brīvības atņemšanas termiņu pagarināšanai; prasa to nekavējoties atcelt; prasa atbrīvot un pilnībā juridiski reabilitēt visas personas, kas notiesātas saskaņā ar šo pantu; pauž dziļas bažas par aptuveni 50 politieslodzītajiem, kuri joprojām ir ieslodzīti, pamatojoties uz Baltkrievijas Krimināl kodeksa 411. pantu, un kuru dzīvība un veselība ir nopietni apdraudēta ilgstošas aizturēšanas, ieslodzīšanas vieninieka kamerā un citas necilvēcīgas un pazemojošas izturēšanās dēļ;

5. atzīst ASV centienus nodrošināt politieslodzīto atbrīvošanu; tomēr uzsver, ka ieslodzīto atbrīvošanas pamatā ir režīma centieni nodrošināt savu ekonomisko izdzīvošanu bez politiskas pārveides vai reformām, kas attaisnotu attiecību normalizēšanu; uzstāj, ka visu politieslodzīto atbrīvošana un represiju izbeigšana joprojām ir politiskā dialoga un ekonomiskās sadarbības priekšnosacījumi; prasa

izbeigt atbrīvoto politieslodzīto piespiedu deportāciju un represijas pret viņu radiniekiem;

6. mudina ES, tās dalībvalstis un starptautiskos partnerus pastiprināt centienus, lai nodrošinātu visu politieslodzīto atbrīvošanu, tostarp izsaukt režīma vēstniekus, lai noskaidrotu ieslodzīto stāvokli un atrašanās vietu, uzraudzīt politieslodzīto lietas un piešķirt humanitārās vīzas, kā arī nodrošināt rehabilitāciju un praktisku un finansiālu atbalstu;

7. aicina Padomi paplašināt, pastiprināt un stingri piemērot mērķorientētas sankcijas pret visām personām un vienībām, kas ir atbildīgas par politiski motivētu kriminālvajāšanu, represijām un spīdzināšanu;

8. aicina ES un tās dalībvalstis atbalstīt *A. Lukashenka* režīma izdarīto noziegumu dokumentēšanu, tostarp ANO līmenī, un turpināt saukt vainīgos pie atbildības, izmantojot starptautiskus mehānismus, tostarp Lietuvas iesniegto lietu Starptautiskajā Krimināltiesā, kā arī veicot izmeklēšanu un īstenojot tiesvedību valstu līmenī, pamatojoties uz ekstrateritoriālo un universālo jurisdikciju;

9. uzdod priekšsēdētājai nosūtīt šo rezolūciju PV/AP, Padomei, Komisijai, ANO augstajam cilvēktiesību komisāram un Baltkrievijas *de facto* iestādēm.